

ІНСТРУМЕНТИ ЦИТУВАННЯ

(бібліографічні менеджери або референс менеджери)

У процесі організації наукової роботи та підготовки власних публікацій у науковця постає завдання складання бібліографічного опису, списку бібліографічних посилань та цитувань.

Інструмент цитування (бібліографічний менеджер або референс менеджер) – це програмне забезпечення, яке створено для зберігання бібліографічних даних, повних текстів, оформлення посилань та списків літератури, що дозволяє науковцю створювати і підтримувати особисту або спільну з іншими науковцями бібліотеку посилань на наукову літературу з можливістю завантаження першоджерел, автоматизувати підготовку списків літератури для власних публікацій та їх форматування відповідно до вимог міжнародних стилів. Існує велика кількість online-систем управління бібліографічною інформацією. Науковець може завантажити стаціонарну програму на свій комп'ютер, працювати в онлайн-режимі, а також в універсальному (офлайн-онлайн) режимі.

Серед найбільш відомих інструментів цитування:

EndNote – платна система управління бібліографічною інформацією, що застосовується для управління посиланнями і бібліографією та дозволяє відформувати їх згідно з численними стандартами цитування. Компанія-розробник – Clarivate Analytics (раніше відома як Thomson Reuters).

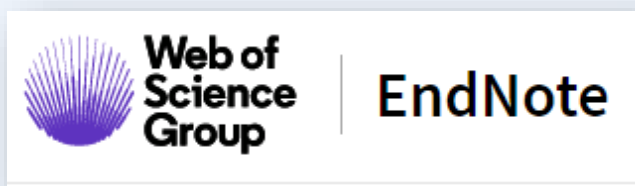
EndNote можна використовувати в режимі онлайн разом з сервісом **Web of Science**, версією EndNote для ПК або в якості самостійного продукту.

Користування системою EndNote для наукових та науково-педагогічних працівників Національної академії державного управління при Президентові України безкоштовне на період передплатеного доступу до реферативної бази даних Web of Science, у якій EndNote є інструментом.

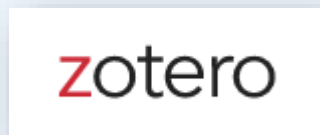
Для отримання доступу до бібліотеки **EndNote** необхідно зареєструйтесь в межах Національної академії або виконати вхід, скориставшись обліковим записом [Web of Science](#).

EndNote дозволить науковцю:

- ✓ якісно відбирати бібліографічну інформацію з різних джерел даних в Інтернеті, наприклад таких як **Web of Science**, **Google Scholar** та ін.;
- ✓ використовувати і зберігати в EndNote власну базу даних, захищену паролем і доступну через мережу Інтернет;
- ✓ працювати колективно, надавати доступ до власних записів іншим користувачам EndNote для полегшення роботи;
- ✓ створювати форматований список посилань з використанням різних бібліографічних стилів.

Zotero – безкоштовна програма з відкритим програмним кодом для роботи з посиланнями, який працює як розширення до браузера. Дозволяє науковцю збирати, упорядковувати та організовувати інформацію для власної дослідницької роботи з усіх видів джерел, що можливі для відображення в браузері (статті в форматі PDF, веб-сторінки, текстові файли, музичні, відео файли тощо). Особливістю цього ресурсу є автоматичне збереження разом з бібліографією повного тексту статті. Можливе налаштування російськомовного інтерфейсу.

Zotero дозволить науковцю:

- ✓ імпортувати та зберігати бібліографічну інформацію з PDF-файлів, баз даних, каталогів бібліотек, веб-сайтів тощо;
- ✓ створювати та формувати текстові цитати та бібліографію;
- ✓ синхронізуватися з сервером для зберігання вашої бази даних;
- ✓ індексувати бази даних;
- ✓ не вимагає для роботи постійного підключення до Інтернету.

Mendeley – безкоштовне програмне забезпечення, що використовується для управління, спільного використання, коментування та цитування наукових документів, яке дозволяє зберігати та переглядати дослідницькі праці у форматі PDF. Mendeley є продуктом компанії Elsevier (Scopus) і використовується як соціальна дослідницька мережа для вчених для управління документами онлайн, відстеження дослідницьких тенденцій, статистичних даних та встановлення наукових контактів.

Примітка: Для зручності користування бібліографічним менеджером Mendeley аспірантами Запорізького національного університету створено плагін для оформлення бібліографії згідно з ДСТУ 8302:2015, з його допомогою дуже легко автоматично конвертувати бібліографію зі стилю ДСТУ на будь-який міжнародний стиль цитування і навпаки.

Алгоритм дій:

- 1) завантажити Mendeley <https://www.mendeley.com>
- 2) закладка View – Citation styles – More Styles
- 3) відкрити закладку Get more Styles і в рядок Download style вставити посилання на плагін: <http://16bitfamily.com/csl/dstu-gost-8302-2015.csl>

Mendeley дозволить науковцю:

- ✓ зберігати документи в особистій бібліотеці, а також керувати та користуватися ними в оффлайн-онлайн режимі в будь-який час;
- ✓ виділяти фрагменти статей, коментувати їх та ділитися інформацією з членами своєї дослідницької групи;
- ✓ створювати бібліографічні списки і посилання для нової роботи одним натисканням кнопки, вибираючи відповідний стиль.